

§ 137   Regionplan 2021-2024, budget 2021
RS 540-2020**Sammanfattning**

Regionplanen är Region Västerbottens strategiska plan och politiska styrdokument och anger den övergripande inriktningen för Region Västerbotten för planperioden 2020-2023. Planen är fullmäktiges direktiv för planering och budget och utifrån den konkretiserar och omsätter styrelser och nämnder mål och uppdrag i sina verksamhetsplaner.

Regionplanen innehåller tolv mål inom tre målområden samt eventuella uppdrag till fullmäktigeberedningar, nämnder och styrelser.

Den dramatiska utvecklingen av Corona pandemin gör det svårt att bedöma den långsiktiga effekten av krisen i nuläget. För 2021 uppdateras kända planeringsförutsättningar och majoritetens grundbudget 2021

I planen finns också en beskrivning av god ekonomisk hushållning för perioden, finansiella mål samt regionens budget för 2021. Samtliga präglas av den omställning till hållbar ekonomi som Region Västerbotten ska genomföra de kommande åren.

Regionfullmäktige ställer följande till nämndernas förfogande 2021:

Regionfullmäktige	17,16 miljoner kronor
Regionstyrelsen	3 281 miljoner kronor
Hälso- och sjukvårdsnämnden	5 079 miljoner kronor
Regionala utvecklingsnämnden	370,2 miljoner kronor
Folkhögskolestyrelsen	9,78 miljoner kronor
Patientnämnden	5,99 miljoner kronor
Revisionen	7,97 miljoner kronor
Måltidsnämnden och kostnämnden	hanteras enligt särskild ordning

Det i bokslutet för 2019 negativa balanskravsresultatet om -333 mkr ska enligt lagkrav återställas senast inom tre år vilket innebär att det sista året för detta är 2023. Utgångspunkten för regionplanen för 2021-2023 är att återställning sker genom att arbetet med den redan beslutade omställningsplanen för ekonomisk hållbarhet genomförs fullt ut. Under förutsättning att omställningsarbetet blir framgångsrikt och att de budgeterade resultaten kan förverkligas kommer också lagkravet om återställning att klaras. För 2021 innebär det därför att inget särskilt återställningskrav läggs in i budgeten utan att fokusering sker på att genomföra omställningsarbetet med sikte på 2022.

Att återuppta arbetet med omställningsplanen kommer att innebära högre krav på förmågan att genomföra åtgärder som ger faktisk effekt. En fokusering på högre genomslag av åtgärderna kräver därför en tydligare styrning.

Till regionstyrelsens sammanträde har regionplanen uppdaterats. Regiondirektören har fattat beslut om flytt av verksamhet vilket medför att förslag till ramar för regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden är förändrade.

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att regionfullmäktige beslutar att:

Upprättat förslag till Regionplan 2021 samt majoritetens grundbudget 2021 fastställs.

Skattesatsen för 2020 fastställs till 11:35 kronor per skattekrona.

Balanskravsresultatet från 2019 års bokslut återställs i budgeten för 2021-2023 genom att den beslutade omställningsplanen genomförs som planerat och att verksamheten anpassas till ramarna.

Förslag till beslut på sammanträdet

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Carin Hasslow (L) och Hans-Inge Smetana (KD) yrkar bifall till eget förslag till regionplan.

Petter Nilsson (SD) yrkar i första hand på att ärendet ska återremitteras och hanteras i höst när rimliga prognoser finns att tillgå med motiveringen; Sverigedemokraterna har i ett tidigt skede meddelat att vi måste skjuta upp budgethanteringen till i höst. Vi har emellertid inte fått gehör från övriga partier. Nu landar vi i ett läge där Regionen inte har särskilt goda prognoser för skatteintäkter, statsbidrag eller kostnadsutveckling till följd av covid-19. Detta sker i ett läge där vi måste betala åter en tredjedels miljard kronor under en treårsperiod, samt där vi har en omställningsplan som avser täcka underskotten i HSN och RS skall täcka de omkostnaderna. Det är helt enkelt inte rimligt förutsätta en häftig hemtagning.

Petter Nilsson (SD) yrkar i andra hand på bifall till eget förslag till regionplan.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras enligt Petter Nilssons (SD) förslag och finner att ärendet ska avgöras idag.

Därefter ställer ordförande de tre förslagen om regionplan mot varandra och finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med arbetsutskottets förslag.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

Upprättat förslag till Regionplan 2021 samt majoritetens grundbudget 2021 fastställs.

Skattesatsen för 2020 fastställs till 11:35 kronor per skattekrona.

Balanskravsresultatet från 2019 års bokslut återställs i budgeten för 2021-2023 genom att den beslutade omställningsplanen genomförs som planerat och att verksamheten anpassas till ramarna.

Reservation

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Carin Hasslow (L) och Hans-Inge Smetana (KD) och Petter Nilsson (SD) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Protokollsanteckning

Nicklas Sandström (M), Åsa Ågren Wikström (M), Ewa-May Karlsson (C), Håkan Andersson (C), Carin Hasslow (L) och Hans-Inge Smetana (KD) lämnar anteckning enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Regionplan 2021
- Regionplan 2020-2023 budget - tjänsteskrivelse
- Revisionens budgetram 2021
- §127 Regionplan 2021-2024, budget 2021
- Regionplan SD 2021 med plan till 2024
- Budget Allians 2021-23

Protokollsanteckning

Regionstyrelsen 1 juni

Behov av utvecklad budgetprocess

Under många år har budgetprocessen i Region Västerbotten varit bristfällig och rudimentär. I år har den varit på gränsen till obefintlig. Revisionen har under många år kritiserat regionen för en svag och underutvecklad budgetprocess. Senast år 2018 och innan dess 2016. Essensen av kritiken har varit att budgeten inte fungerar som ett styrinstrument. Följdfrågorna på det borde egentligen vara väsentligt fler än vad som hittills varit fallet. Vidare konstateras att *"på basenhetsnivå förekommer dock betydande obalanser mellan tilldelade budgetramar och utfall. Det är därmed inte tydliggjort hur tillgänglig finansiering förhåller sig till den verksamhet som bedrivs. Detta resulterar i låg transparens och riskerar att försvåra uppföljning och värdering utifrån tilldelade budgetförutsättningar"*.

Rapporten menar vidare att många verksamhetschefer anser att budgeten är orealistisk. Till det lyfts det fram att såväl både verksamhetschefen samt hälso- och sjukvårdsdirektören visste redan i årets början att budgeten aldrig skulle kunna hållas. Det är ingen underdrift att mena på att för att en budget fullt ut ska fungera som ett styrinstrument krävs att den upplevs som realistisk.

Vi kan konstatera att situationen för årets budgetprocess inte har förbättrats. I sak de siffror som presenteras är på alla sätt korrekta. Problemet uppstår att det inte har skett någon värdering utifrån bedömt behov i verksamheten. När så inte sker blir det omöjligt för politiken att kunna göra nödvändiga prioriteringar vare sig vertikalt eller horisontellt. Det är först när en prioritering kan ske som det kan skapas realistiska möjligheter för verksamheten att klara av sin budget. Ytterst måste den prioriteringen vara politisk. Om politiken inte får ett korrekt underlag kan alltså inte denna värdering och prioritering ske.

Ett exempel på jämförelse på budgetunderlag är Umeå kommun som tillhandahöll politiken ett nedbantat budgetunderlag på totalt 168 sidor. I regionen, åtminstone för oppositionen, var motsvarande underlag en ekonomisk prognos utifrån kända parametrar kring uppräknade av index samt SKR skatteprognos. Till det en översiktlig beskrivning av respektive driftsnämnds behov framåt men ingen systematisk analys över behovsförändringar, volymjusteringar samt effekter av nivåstrukturerings.

Ett annat område som behöver genomlysas är de skilda processerna för budget- och investeringsprocess. Detta genom att investeringsprocessen kraftigt påverkar kassaflödet, verksamhetens driftskostnader och övergripande resultatmål. Dessa två processer behöver tydligare än vad den gör idag sammanföras med i en samlad budgetprocess.

Sammantaget skapar den bristande oförmågan att politiskt styra verksamheten ett demokratiunderskott, fortsatta mycket ekonomiska problem och ojämlig vård. Det går inte nog betona vikten av att den aviserade nya budgetprocessen för nästa år måste komma tillrätta med problemet att budget inte anses vara ett styrinstrument. Regionfullmäktige och politiken i de olika driftsnämnderna måste kunna styra verksamheten genom att anta en budget med tillhörande mål.

Nicklas Sandström (M)
Regionråd i opposition

Ewa-May Karlsson (C)
Gruppledare

Carin Hasslow (L)
Gruppledare

Hans-Inge Smetana (KD)
Gruppledare